



İzmir Özel Türk Koleji

HEYKELTRAŞ RUHUyla ORYANTASYON

Hayatımız boyunca ilkler her zaman önemli ve kıymetli olmuştur. İlk kez yürümek, ilk kez konuşmak, ilk kez bisiklet binmek, ilk kez araba sürmek ya da ilk kez sevmek... İlk anların unutulmayan bir yanı vardır. Topluluk önünde ilk kez şarkı söylemeyi ya da dans etmeyi kim unutulabilir ki? Bunların yanında öyle bir ilk vardır ki insanın eğitim hayatının temelini oluşturabilir. O da ilk defa okula başlamaktır. İlk okul deneyiminin yanında ilk öğretmen ilişkisi de unutulmazdır.

İlkler bu kadar önemliyken bize düşen bunları olabildiğince olumlu yaşanmasını sağlamaktır. Oryantasyon süreci tek taraflı değildir. Bu süreçte aile ve okul ne kadar işbirliği yaparsa çocuğun okula alışması da o kadar kolay olacaktır. Çocuğun hayatında şimdiye kadar kaydettiği birçok "ilk"i vardır. Bu ilkler sonraki ilk deneyimlerini de etkilemektedir. Bazı çocuklar değişim ya da başlangıçlara karşı dirençli olurlar. Bazıları ise normal olarak karşılayabilirler. Direnç gösteren çocukların ilk okul deneyimini de dirençli olabilir. Böyle bir durumda çocukların dirençlerini anlamak son derece önemlidir. Bu da ancak aile görüşmelerinde saptanabilir. Eğer geçmiş deneyimlerine bakarak bir sonuca gidilemediğinde ya da ailenin de anlamlandıramadığı bir şeyse uzman eşliğinde daha ayrıntılı bir çalışma gerekebilir.

Olumlu ilklere sahip olan çocukların ilk okul deneyimi de sağlıklı geçmektedir. Bu ilklere en güzel örnek ise 0-2 yaş dönemi anne-çocuk arasındaki bağın niteliğidir. Okul fobileriyle çalışan birçok uzmanın saptadığı bu dönemde sağlıklı kurulamamış bağın etkileridir. Genellikle okul fobisinin okul kaynaklı olduğu düşüncesi yaygındır. Elbette okulda yaşanan olumsuz anılar nedeniyle de fobi oluşmaktadır. Fakat okul fobisinin temeli daha ilk okul deneyimlerinde kendini göstermektedir. Belki de okul kaynaklı fobiden farkı budur. Ayrılma anksiyetesi ya da okul fobisi yaşayan çocuklar daha azınlıkta olsa da buzdağının görünmeyen kısımlarına da bakmak son derece önemlidir. Bu anlamda, okula alışmamamın kaynağı bazen daha derinlerde olabilmektedir.

Çocukların "ilk" deneyimlerini yaşadıkları bugünlerde onların ihtiyaçlarını anlamak gerekir. Ona uymayan bir oryantasyon programıysa mutlaka esneklik yapılmalıdır. Çünkü okul öncesinde yaşanan bu ilk deneyimin olumsuz olması sonraki okul algısını da olumsuz yönde etkileyebilir. Bunun için her okulun çocuğa özgü sağlıklı bir oryantasyon programı planlaması gerekir. Anneden ayrılarak öğretmene bağlanması için yumuşak bir geçiş sağlanmalıdır. İTK Anaokulları bu kapsamda oryantasyon sürecini oldukça önemsemektedir. Bir binanın temeli Eylül ayındaki oryantasyon süreciyle atılmaktadır. Oryantasyon çalışmalarımız, bu anlamda çocuğun ihtiyacına yöneliktir. Aslında oryantasyon; aile ve öğretmen arasındaki güven köprüsünde geçirilen süreçtir. Oryantasyon çalışmalarımız öncelikle çocukların biricikliği

*"Yarınlarda
Var Olmak"*

www.ozelturkkoleji.com

İTK BAHATTİN TATIŞ KAMPÜSÜ
Mihapıpaşa Cad. No:687-689
35280 Köprü / İzmir
T : 0 (232) 244 05 00
F : 0 (232) 231 32 75
info@itk.k12.tr

İTK BÖYÜKÇİĞLİ KAMPÜSÜ
8019/21 Sokak No:22
35620 Çiğli / İzmir
T : 0 (232) 386 57 27
F : 0 (232) 386 11 14
ciglisube@itk.k12.tr

İTK BORNOVA KAMPÜSÜ
Ezrene Mah. Ord. Prof. Dr. Muhiddin Erel Cad.
No: 19 35040 Bornova - İzmir
T : 0 (232) 216 24 85
F : 0 (232) 216 24 90
bornovakampus@itk.k12.tr

İTK MARMARİS KAMPÜSÜ
Gökbel Mah. Kenan Evren Cad. No: 102/A
48700 Beldebi-Marmaris / Muğla
T : 0 (252) 419 19 19
F : 0 (252) 419 19 20
marmaris@itk.k12.tr

İTK MANİSA KAMPÜSÜ
Muradiye Mahallesi Manolya Sokak
No: 234 Yunusemre / Manisa
T : 0 (236) 250 50 70
F : 0 (236) 250 50 70
itkmanisa@itk.k12.tr



İzmir Özel Türk Koleji

düşünülmüş olarak esneklik gösterebilmektedir. Çocuğun ihtiyacına yönelik olmayan oryantasyonlar adeta temeli sağlam olmayan binalara benzer. Anaokullarımızda Eylül ayında bu temeli sağlam atmak adına ciddi çalışmalar yapılmaktadır.

Anaokullarımızın oryantasyon sürecinde öncelikle çocukların öğretmenlerine bağlanabilmesi ancak oyun yolundan geçmektedir. Çünkü çocukların dili oyundur. Anaokulu öğretmenlerinin alet çantasındaki en güçlü aleti tartışmasız oyunlardır. Öğretmenler ve çocuklar oyunlarla birbirine bağlanırlar. Oryantasyon sürecinde önceden hazırlanmış birçok bağ oyunları çocukların "ilk" deneyimlerinin olumlu geçmesini sağlayabilir. İTK Anaokulları olarak, bu süreç öncesi uzun eğitimler alarak, oyunlar planlanarak, süreçteki adımlar belirlenerek eğitim ve rehberlik ile iş birliği içerisinde ekip ruhuyla çalışılmaktadır. Oryantasyon sürecinde kati kurallar yerine, çocukların biricikliğini önemseyerek programımızı revize etmekteyiz.

Her çocuk hemen okula alınsak diye bir beklenti içerisine girilmemelidir. Oryantasyon sürecinden sonra kapıda kolay ayrılabilen ya da ayrılamayan bir çocukla karşılaşabilirsiniz. Böyle bir durumda ilk akla gelen "neden benim çocuğum ağlıyor? O çocuk gibi gülerken girmiyor?" Olur. Bu belki de istemsizce düşer zihnimize.. Ama genellikle düşer... Eylül ayının konusu bu sorulardan ibarettir. Biz biliriz ki Eylül ayında en çok duyacağımız soru: "Okula neden ağlayarak geliyor?" Bu sorunun belki de bir ay boyunca cevabı olmayabilir. Bizim çok duyduğumuz ama cevabı sürecin söyleyeceği bir sorudur. Bu adeta şuna benzer; Rodin ya da Michelangelo eserlerine "bir günde olun" ya da "hemen olun" demedi. Belki de her gün tek tek dokunuş yaparak ve yeni bir şey keşfederek o eserleri tamamladılar. Süreçteki emek, bekleyiş, yılmadan devam ediş, milim milim işleyiş ancak öyle bir sonuç yaratabilirdi. Çocuklardaki davranış değişikliğini de buna benzetebiliriz. Anne babalar ya da eğitimciler de adeta bir heykeltıraştır. Heykeltıraş, çamuruna her dokunduğunda ya da mermerine her vuruşunda hemen bir heykel oluşmadı. Heykeli tamamlayacak en ufak dokunuşundan birini yaptı. Daha bunun gibi defalarca dokunması gerekirdi. Çocukları yetiştiren herkes bir heykeltıraşa adeta bir Rodin ya da Michelangelo ruhunu taşımalıdır. Çocuklar, heykeltıraş ruhuyla yetiştirilmelidir. Maalesef ki, çoğu aile ya da eğitimci davranış değişikliğinde bu ruhu unutabiliyor. Belki de böyle bir toplumda yetiştiğimiz içindir. Bir sorun ortaya çıktığında hemen çözülsün istiyoruz. Fakat bu, çocuk yetiştirmek olduğunda bazı sıkıntılar yaratabilir. Bir çocuğun olumlu ya da olumsuz bir davranışının hemen değişmesini bekleyen bir anne, baba ya da eğitimci tıpkı Rodin'in "Düşünen Adam" heykelini bir günde yapmasına benzer. Hatta yapmasına değil "hadi hemen ol" demesi gibidir. Çocuklardan hemen olmasını istediğiniz şeyleri düşünün. "Hemen okula alınsın", "Ağlamadan girsin.", "Okulda yemek yesin", "Okulda uyusun", "Tırnak yemesin", "Parmak emmesin", "Hemen tuvalete alınsın", "Kurallara uysun" ... Yıl içerisinde bunları çok duyarız. Oryantasyon sürecini ele alırsak saydığım her şeyin hemen olmasını beklediğimiz günler olacaktır. Fakat şu bilinmelidir ki; sürecine emek verilmeyen hiç bir şey bizi sonuca götürmez. Çocuklar, hemen yemek yemeyi bilmiyor, konuşmayı da, alt ıslatmamayı da.. Bu süreçte onlar üzerinde "sonuca git" ya da "artık bunu başardığını görmek



İzmir Özel Türk Koleji

istiyorum” mesajı çocukların yetersiz hissetmesine neden olmaktadır. Ve beklenen sonuç çok da sağlıklı olmayacak belki de hiç gelmeyecektir.

Bunu her davranış için düşünebiliriz. Fakat sürecimiz oryantasyon olduğu için çocukların birden okula alışmasını beklememek gerekir. Çocukların bu sürece kendini hazırlayabilmesi için zaman verilmeli, emek vermeli, küçük adımlar atmasını sağlamalıyız. Isınma koşusu gibi sakin ve kısa mesafede olmalıyız. Çocukları birden uzun atlama yarışına soktuğumuzda var olan potansiyellerini de elinden almış oluruz. En azından bugünden itibaren “çocuğum ne zaman okula alışacak?” Sorusunu kullanmayarak bu süreci daha rahat geçirebiliriz. Bu sorunun sürece katkısı olmadığı gibi işlevselliği de yoktur. Hatta bu sorular ilk önce sizi, ardından çocuğunuzu kaygılandırmaktadır. Her sorduğunuzda çocuğunuz bir şeyi yapamadığı ile her sabah yüzleşmek zorunda kalacaktır. Bir çocuğun ilk zamanlar ağlaması kesinlikle problem değildir. Her çocuğun ayrılıkla baş etme becerisi birbirinden farklıdır. 0-10 arasında bir çizgi düşünün. 10, çok-0, hiç olarak belirlenen bu çizgide bazı çocukların baş etme derecesi 8 iken, bazılarının ise 2 olabilir. Baş etme becerilerimiz ya da nasıl baş ettiğimiz geçmiş yaşantılarımızla, mizacımızla, kişisel farklılıklarımızla doğrudan ilişkilidir. Baş etme becerisi “2” olan yani baş edemeyecek kadar az olanla, “9” derece baş eden bir çocuğu asla kıyaslayamayız. Geçmiş yaşantılarını, aile tutumlarını, genetik yapısını, mizacını, kişisel farklılıklarını göz önüne getirmeden yapılmış yanlış bir saptama olur. Oryantasyon süreci ve sonrasını bir de bu açıdan değerlendirmek farklı bir bakış açısı kazandırabilir.

Çocuklara ne kadar az “hemen ol” mesajı verilirse ruhundaki yaralar da o kadar az olur. Oryantasyon sürecinde “hemen okula alış” ve “hemen” ile başlayan cümlelerinizi “zamanla”, “yavaş yavaş”, “sen hazır hissettikçe” gibi cümlelerle değiştirebildiğiniz bir eğitim yılı olmasını dileriz...

Uzm. Psikolog Ebru Zorlutuna

İTK Anaokulları PDR Bölümü